

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summa angelica de casibus conscientiae

Angelus <Carletus>

[Nürnberg], 10. Feb. 1492

Naufragium - Nunciatio

[urn:nbn:de:bsz:31-300937](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-300937)

Murmuratio

- ben. ita illud est vile quod reputatur vile et hinc officia vilia et hec tunc dantur vilibus personis non maioribus; vel humilioribus. *L. de susce. ppo. et archa.*
- 2 Quoddam munus dicitur honestum cum honore an vero et ista munera appellatur honores. in. l. cui numeris. ff. de mu. et ho. et ista sunt officia seu dignitates publice. d. l. vnica.
  - 3 Quoddam dicitur munus honestum solum: quod non habet nec honorem nec utilitatem annexam: ut est tutela: cura: et hinc. ff. de accusa. tuto.
  - 4 Quod dicitur prefata munera personalia mere *Rn.* quod tunc quando explicatur labore corporali solis sine sumptu vel detrimento rerum propriarum. l. si. i. p. ci. ff. de mu. et ho.
  - 5 Quando dicitur patrimonialia seu realia. *Rn.* quod tunc proprie quando eius sumptu proprio sunt ab alijs.
  - 6 Quod dicitur mixta. scilicet personalia et patrimonialia seu realia: *Rn.* quod quia cum labore corporali a nobis explicantur et cum sumptu nostro ut colligitur: ut d. l. si. ff. de patrimoniorum.
  - 7 Quod dicitur ordinaria prefata munera siue personalia siue realia. *Rn.* quod ordinaria sunt quae sunt certam et ordinatam praestantem per aliquam legem vel statutum seu consuetudinem longam. ut. ff. de vaca. et excusa. mune. l. in honoribus. ff. qui nseris publici.
  - 8 Quod dicantur extraordinaria: *Rn.* quod non per legem vel statutum vel consuetudinem imponuntur sed per voluntatem domini: ut *Bart.* et patet in. l. vnica. *L. de vaca. pub. mune.* Unde per accidens ista imponuntur.
  - 9 Aliqua ista munera dicuntur indicta ut quae princeps imponit per. l. aliqd. munus. vel per statutum quod a principio erat extraordinarium sed nunc efficitur ordinarium.
  - 10 Aliqua dicitur super indicta ut quae supra ordinarium aliqd. imponit propter necessitatem occurrentem facit. l. vnica. *L. de sup. indicto.* Est et alia distinctio *Gre. sup. illd. Isa. xxxij. q. exequit manus suas ab omni munere quod triplex est. Munus a manu ab obsequio et lingua de quo. j. Symonia. v. in p. n.*

urmuratio

m *urmuratio* fit quando apostillam super illud Sap. j. Custodite vos a murmuratone. Est quedam querela cum impatientia in his que homo deberet patienter ferre. et committitur aliquando contra deum per displicentiam eo quod non tribuat prosperitatem vel aduersitatem secundum merita hominum. vel quia immittit tribulationes vel non regit mundum modo iusto et tamen iniuste. quod *Die. re. xj.* Iustus quidem tu es domine si disputes tecum. sed nobis sunt occulta talia iudicia. Aliqua est contra plures. de quibus dicitur. *rex. dist.* Alienus sit a fratrum unitate qui murmurauerat. et idem apostolus. Ne murmuraueritis etc. *j. Cor. ij. et quia sit peccatum mortale. dicitur quod tunc quia ex ipsa sit contra aliquod preceptum dei: puta quod dicitur vel credit deum iniustus vel iudicat temerarie et hinc.*

utilatio

m *utilatio* quid sit vide *S. Domici*

dimm. v. S. vj.

m *utus* per signa potest petere facta et ei sunt data. *xxvj. q. vj. qui recedunt. et c. se.*

Utrum possit contrahere matrimonium: vide *S. Matrimonium. ij. S. iij. et Matrimonium. iij. In pedimento. xvij.*

utuum est quod de meo fit tuum. ff. si cer. pe. l. ij.

m In quibus rebus consistit proprie mutuum: *Rn.* quod in rebus que consistunt in numero ut pecunia pondere et hinc. ut massa auri vel argenti. et hinc: vel mensura: ut vinum: oleum triticum. et que usu consumuntur. ut in. d. l. ij. et in. si. qui. mo. contrahitur obligatio. in p. na. *Di. Rodon.* mensuram restringit ad mensuram quae in na vel liquida mensurantur non ad illam qua panis vel terre. Et aduerte quia debet dari mutuum ut reddatur non eadem res in numero sed in genere: siue tantundem et eiusdem utilitatis et precij et eodem modo Unde si dedit pecuniam. non illam restituet sed similem et hinc. aliter transiret vel in comodatum: aut depositum: vel alium contractum. l. ij. ff. de contrah. emp. et. l. ij. ff. si cer. pe. Et nota quod hic non accipitur genus sed per se. hinc ponitur specialiter per quibusdam rebus que consistunt in numero: pondere et mensura. *Di. tenet. Ho. q. si quis mutuo dedisset pondus argenti et reciperent pecuniam ad numerum: quod est mutuum si pecunia sit argentea. quia idem genus redditur et tantum: idem facit. l. j. S. vlt. ff. de auro. et arg. le. et propterea si res mutuatata perit periculum est mutuum accipientis etiam si casu fortuito. l. incendi. ff. si cer. pe. insti. qui. mo. re. p. trahi. oblig. S. item. Secus si data esset pecunia in bursa consignata. quod non est mutuum. l. si ab initio. ff. si cer. pe. oportet ergo quod tradatur ut sit accipientis mutuum non signata aliter non erit mutuum.*

Utrum dare mutuum petenti sit de precepto: *Rn.* fit *Sco. in. iij. di. xv. q. habens pecuniam sibi per aliquod tempus inuitale mortaliter peccat si eam non mutuat indigentem et petenti. quia facit contra preceptum nature et christi. Luce. vj. mutuum date: et Mat. v. Sed si ei esset utilis puta negociando vel aliud de ea faciendo tunc distinguitur fit quod dicitur de elemosyna. S. j. quod est de precepto et fit illam distinctionem a fortiori dicitur de mutuo quod non.*

Quod in mutuo sit usura. vide. *j. Usura. j. p. totum.*

Aufragium

n est nane fracta submersio rerum et corporum quod plerumque casu fortuito contingit propter vim tempestatis vel fluminis. l. de peccatio. et per totum. ff. ad. l. ro. de iac. Utrum rapientes aliquid de naufragio teneant: *Rn.* quod sic ad restitutionem. nec excusant aliqua consuetudo. d. l. de peccatio. et. ff. de incen. ru. et nau. l. si quis ex naufragio. nec excusant a peccato mortali si rapiunt intentione retinendi. nec excusant ex aliquo precepto quod contra preceptum dei. *Leui. xix.* Diliges proximum tuum sicut teipsum. *Epis. aut alius prelat. de dep. qui Laicus anathematizari. xxij. q. ij. illi qui et dicitur*

ga. c. innocens. fm leges infra annū in quadru-
plum. Post annū in simplū puniuntur. l. j. in pn.
ff. de inc. rui. nau. Et hoc verum nisi sint nauigia
que ererent piraticam prauidentem: vel nisi xpia-
no nomini inimica. vt in cōsti. fede. ad decus. S.
nauigia. l. de furtis. aut. nauigia.

2 Quid de dñis q̄ conueniunt cum nautis d̄ cer-
ta q̄ntitate danda ne depiehdent in naufragio
Rñ. q̄ tenentur restituere quicqd̄ hac de cā accipi-
unt nisi spontanea libera'itate eis daret fm Rod.
bñ licet statuti quo quis lucrat tantū p̄ reb' re-
cipatis in mari naufragijs. intellige si sit p̄pter vti-
litate naufragorū q̄ aliter nō recuparent res suas.
h̄ perirent in mari.

3 Quid inueniēs res iactatas in mari vel ex nau-
frago teneatur eas restituere. Rñ. Pa. in. c. cū di-
lecti de accusa. q̄ aut erant p̄ derelictis. 7 sic sunt
capitis. q̄ qd̄ in nullius bonis est efficitur natu-
rali rōne capientis insti. de re. diu. Si vō nō erāt
p̄ derelictis. h̄ fuerunt pietate vt euaderent pericu-
lum maris tūc cū p̄ciēs remaneat dñs eas occu-
pās aīo retinendi cōmittit furtū. vt i glo. d. c. cū di-
lecti. 7. l. q̄ rōne. S. vlti. in fi. ff. de acquir. re. do. et ē
excoicatus. vt in. c. excoicationi. de rapto. si non re-
stituit q̄p̄mū poterit. Et q̄uis Jo. an. ibidem di-
cat requi' monitōem anteq̄ incurrat excoicacōem.
Tame' Pa. ibidem dicit q̄ quo ad deū et p̄ciam ē
excoicatus. si q̄p̄mū poterit restituere nō faciat.
et multo fortius hoc habet locū in his q̄ rapiūt vi-
olent' res naufragorū. Si aut' simpli' accepit nō cō-
siderādo an eēt derelicta. vñ ne excusat a furto. vt
est tex. no. in. l. falsus. S. si iactū. ff. de fur. Et etiam
ego credo ab excoicacōe. ar. d. l. falsus. 7 his q̄ no-
ta. Jo. an. i. c. q̄nta. de sen. ex. in nouella. De quo vi-
de s̄ inuēta. in pn. et limita vt ibi.

4 Sed queritur an sit presumēdū q̄ tales res sint
p̄ derelictis. Rñ. idē Pa. vbi s̄. q̄ ex coiceturis p̄t
p̄sumi. Nam si libru' obtusum p̄mū 7 bñ sigilla-
tum p̄icit p̄sumitur nō habuisse p̄ derelicto. secus
si apertū. 7 sic in similibus. Silt' q̄n non statim q̄si-
uit de quo s̄. Inuenta. in pn.

Auta caupo et stabularius tenent

de leuissima culpa. nō de ca-

su. l. et ita. S. ad hoc edicto. ff. de nau. c.

7 sta. 7 d̄: nauta q̄ nauē ereret. nō remi-

ger. vt in. l. j. eo. n. S. nautaz. Silt' caupo et stabula-
rius q̄ hoc ereret. et institores eorū. vt i. d. l. j. S. fi.
Nec ob. l. j. S. si vesimēta. ff. de positi. vbi de posita-
riis nō tenet nisi de leui culpa. q̄ est sp̄ale in istis
vt teneantur de leuissima culpa. Sed ego in p̄cia
nō credo teneant nisi de leui. vt ff. nau. ca. et sta. l.
nauta. Et d. l. et ita loquit' in odiū taliū qui solent
fraudem facere. vt ibi p̄ in. S. at hoc edicto. Et iō
p̄fundet se sup̄ p̄sumpōne nō habebit locū in con-
scia. nisi sp̄aliter accepiss' mercedē p̄ custodia: vt s̄.
Locatio. S. xxiij. vel nisi q̄n res requirebat diligen-
tissimā custodia quā sciēt accepit custodiendam.
q̄ sic tractur de leuissima.

1 Sed quō pbatur datum tali in pecunia: Rñ. q̄
si consuevit portare talem quantitatē pecunie. tūc
credet suo iuramēto. als non. nisi quatenus pro-

bet. ar. ff. de re. mili. l. non omis. S. a barbaris. nā ta-
lis debet numerare pecuniā in conspectu hospitis
ff. de po. l. S. j. si cista.

2 Quidrum nauta et prefati dantes clauēs camere
dño deponēt excusent si perdat: Rñ. fm glo. i. l.
debet. ff. nau. ca. sta. S. item si p̄dixerit. q̄ si a p̄nci-
pio dedit clauēs et p̄dixit q̄ nolebat teneri excu-
satur als nō. Similiter tenetur quando a p̄ncipio
nō dedit clauēs h̄ postea. h̄ p̄dixerit p. l. sicut. l.
de actio. et ob. nisi ille expresse consensisset nolle il-
lum teneri.

3 Quidrum prefati habeant locum in eo q̄ hospita-
tur aliquē nō tanq̄ caupo sed sicut cuius sine mer-
cede sicut fit quando rex venit in ciuitate aliqua et
distribuit suos p̄ domos. Rñ. q̄ nō vt. l. si. ff. si mē-
sor. fal. mo. dir. 7 arg. ff. de alleato. l. j. S. item notan-
dum. et iō si gratis sit tenetur solum de dolo et la-
ta culpa.

4 Quidrum nauta possint p̄ponere res suas depo-
sitis quādo vtrasq̄ non potest saluare. vide s̄. Lo-
modatū. S. xvj.

Necessitas triplex. prima sine q̄

vita corporalis susten-

tari non pōt. 7 d̄ hac d̄: prima. Job. iij.

Qui habuerit substantiā huius mundi:

et viderit fratrem suū necessitatem habere 7c. Se-
cūda necessitas dicitur oportuna. sine qua vita co-
mode sustentari non potest. 7 ad hāc remouendaz
in proximo quilibet ex pietate inducitur ad Ro-
ma. xij. necessitatibus sanctorū coicantes. de quo
dic. vt s̄. Auaricia. S. iij. Tercia est proficua sine q̄
vuliter vita non sustentat. v̄puta habendi libros
pro studendo. et h̄mōi. ad quam succurrendam p̄-
fectio amoris inflammat pro p̄ma necessitate secūda
et tercia. licet mendicare pensatis circūstantijs. Et
ecclesiastici possunt redditus habere ecclesiasticos. als
non. nisi cum damnacōne fm Henr. de gā dano.
in. iij. quol. q. xxvj. Et sic intellige glo. in. c. preca-
rie. 7. c. se. r. q. ij.

5 Quidrum illud quod d̄: necessitas facit licitum 7
non subijatur legi in. c. licet. de ferijs. intelligatur
de p̄ma solū: Rñ. q̄ de p̄ma solū et hoc intellige q̄n
tale quid qd̄ est contra legem nō est malum de se.
v̄puta quia ex aliqua circūstantia potest licite fi-
eri. quia tali necessitate occurrente non requiritur
alia dispensatio. sed p̄pria auctoritate quis potest
cōtra venire. Similiter dic pro secūda necessitate
dūmodo recōpensatio aliq̄ fiat. sicut dicit do. An-
to. in. c. i. de ferijs. q̄ licet doctoribus cōsulere p̄ fo-
rensibus in festo dūmodo aliquā elemosynā in re-
compensationem faciant. facit glo. in. c. presbyter
in verbo denarium. lxxij. dif. et melius dictum. c.
l. j. ego credo sit tutius habere dispensationem a
plato i ista secūda. In tercia vō necessitate oīno re-
quiritur dispensatio. aliter nō faceret licitū. Et fm
hoc intellige glo. in. l. i. S. cum in eadez. ff. ad. l. ro.
de iactu. que dicit q̄ tpe necessitatis oīa sunt cōmu-
nicāda. et qd̄ ibi dicit Ange. l. q̄ tpe carissime si mē-
dicus furetur panē nō incidere in penā. facit. c. iij.
de fur. 7 similia. que loquūtur de necessitate. q̄ ali-
q̄n de p̄ma aliq̄n de alijs.

Negligentia

Negligentia est ommissio alicuius

quod fieri debet potest unde non potest esse negligentia. ubi quod non est in mora. de elec. c. vlt. et de consec. pre-

ben. q. diuersitatem. no. in. c. si compromissarius in pn. de elec. li. vj. Et ideo aliqui negligentia dicitur lata culpa. vii. ff. man. l. si fideiussor. i. pn. dicitur dissoluta negligentia. ppe dolus est. i. lata culpa. Et quia dicitur lata culpa. no. in. l. nomia. l. arbi. tute. cu suis concor. 7 s. Culpa. in pn. Nomine etiam negligentie simpliciter venit leuis culpa etiam et leuissima. vt patet in. c. preallegatis. facit. xxviij. dist. c. de firacusa. 7. c. cum et eo. i. si. 7. c. commissa. S. porro de elec. li. vj. et hoc est quando quis tenetur de leui vel leuissima culpa. als no. Nomine vero negligentie magne venit lata culpa. vt. ff. de actō. et obli. l. j. S. is quoq; apd. vbi ter. quasi apertus. Aliquid vero includit dolum. scz cum lex imponit penam negligentiam. quia tunc sub negligentie includit dolosam negligentiam. vt nota. De. in dicto. c. si compromissarius.

Utrum negligentia sit peccatum mortale? R. q. si quis omittit ex negligentia facere illa ad que tenetur de precepto vel ex officio in his ubi versatur nota hile dampnum sibi commissorum. sic est mortale peccatum de sui natura. Et hoc nulli dubium in his que sunt de iure diuino precepto vel ex officio commissa. In his autem que sunt de iure positivo solum non credo semper sit mortale. nisi includat in se dolum vel contempum. vt s. patet in ti. de inobediencia. Et sic intellige et limita glo. in. c. ea que de offi. archi. et. lxxvj. dist. c. dictu. 7. xj. q. iij. placuit. xij. q. iij. indigne. In alijs autem que non sunt de precepto. negligentia contra est veniale peccatum. vt pz. xxv. di. S. als ea demum et hoc verum si faciat totaliter excedere a charitate dei. qz etiam sic esset mortale peccatum fm Tho. xxij. q. liiij.

Utrum teneatur ad restitutionem de damno dato primo ex negligentia in officio suo vel alio ope. vid. s. Culpa. S. vj.

Negotium seculare quid est. R.

quod cuius sit multiplex si potest diffiniri. Et aliquorum enumeratio ne possumus alia similia iudicare sicut fit. xxv. di. S. criminis appellatio. 7. xxij. q. v. de legibus. et extra ne de. vel mo. c. j. dicitur ergo negotium seculare. pmo cum quid plus iusto appetitur quod turpe lucrum est. Itz et munera iniusta accipere vel dare. Et vniuersaliter omnia que homo seculariter vinit in aliquo peccato. dicitur seculare negotium. hoc pz. in. d. c. j. Item dicitur seculare negotium mercantia seu negociatio. Itz omne quod fit pro lucrando. sicut artes. procuraciones causarum. et negociorum factiones. 7. hmoi. Unde dicitur negotium quasi negacium. de ver. sig. c. forus. S. constat. et pro seculare quia secularibus rebus habendis impenditur. Vel fm glo. i. sum. xxi. q. iij. di. Primo pro mercantia Secundo pro causis secularibus tractandis. Tercio pro administratione rerum secularium. de hoc habes s. Clericus. ix. S. i.

Que negotia secularia prohibentur. R. q. secularibus prohibentur illa que sine mortali fieri non possunt. Sed

clericis et religiosis sunt interdicta multa. vt pz. in d. c. j. et habes supra Clericus. ix.

Utrum negociatio que consistit in vendendo et emendo: que alio modo visitandi dicitur mercantia sit licita? R. n. Alex. in. iij. parte summe tractatu de iudicia libris. cum quo concor. Inno. i. c. j. ne cler. vel mo. et Jo. an. in. d. rubrica. et Pa. in. d. c. j. q. de se non est mala nec illicita. Sed potest esse illicita rone circustantie: cause: persone: modi: tpsis: loci: comertij. Et circustantia cause. s. qm ppter cupiditate vel aliquod aliud malum fit. et sic tale peccatum est quod licet finis per que fit. Unde ille qui negociando intendit lucrum tanquam vltimum finem. et cupit sine labore 7 sollicitudine et auaricia diuitias congregare eijciatur de templo paradisi fm Alex. et sic patz qz efficitur mortale peccatum ei. Negociari autem ppter proprias necessitates vel pietate. s. ad dispensandum in pios vsus lucrum. vel ppter rei publice utilitatem: vel proximi est causa legitima: que facit vt sit sine peccato aliter non. Circustantia persone facit illicitam. s. si est clericus vel religiosus. de quo s. Clericus. ix. Oportet ergo sit secularis qui negociator: debet esse. Et circustantia modi sit illicita scz quando erectur vel cuius dolo vel cum mendacijs vel alijs pactis seu pinijs. Et si sunt peccata mortalia: sicut mendacium quod dicitur intendere decipiendi proximum etiam in magna re si posset vel pinijs: sic negociatio est mortale peccatum. Item et circustantia tempis. s. festini ab eccia vel precepti. de quo dic vt s. serie. S. xij. Item et circustantia loci. s. diuino cultui deputati: sicut est eccia vel cameterium. In eccia enim non potest fieri sine peccato mortali nisi magna necessitas excuset: vt pz. per. c. decz domum dei. de ininu. ecclie. li. vj. inueto. ca. relin. qui. nolunt? de eu. eucharistie. Et hoc intellige de actu ali contractione rerum que sine strepitu fieri non potest. Secus esset in venditione candelarum que sine verbis fit. Aut in puentione alicuius rei emende vel vendende postea. qz non esset mortale peccatum. Item et circustantia comertij: qz quidem est danosum rei publice: sicut cum quis emit vilius: vt carius vedat et cum damno reipublice. sicut sunt illi qui totum granum emunt. vel omnes merces 7 hmoi. vt postea vendant modo suo. Si vero comertij est utile reipublice. sicut illud quo merces portatur de terra vbi abundant ad alia vbi deficiunt vel illud quo de vna re fit alia sicut faciunt artifices de lana panem. de cera candelas. et hmoi. vel illud quo quis conseruat res. quas emit vt vedat tempore debito: eo quia quilibet non potest statim emere. sic istis licet negociari si alie circustantie ad sunt. Alijs autem est damnatōis. 7. de his loquitur Eri. so. lxxviij. di. eijciens. et no. Seco. in. iij. xv. distin. q. ij. arti. ij.

Utrum ille qui carius vendit quam emit in eodem loco licite hoc facere possit? R. Alex. vbi s. ut d. legibus. qz si id pro se emit 7 postea pcessu tpsis non indiget. licite vendere potest pro precio occurrenti: quous sit carius quam quod emit: qz non ad hoc emit 7 lucrum aduenit rone tpsis. Si vero emit vt venderet tpe quo carius erit sic si fecit pro utilitate terre sue. s. ne boies

professionem astrictius. et peritur religionis austeritatem.

1 **Quis possit esse novicius pprie?** Rñ. q. quilibz qui est rōnis capax. et pubes. xx. q. j. per totū. et de regula. c. cum simus. et quilibet qui pōt esse religiosus et quis sit. vide. j. Religiosus. §. iij. Vñ licz ante annos pubertatis. vel oblatas a parentibus aut alias q̄s possit suscipere habitū. tñ pprie non est novicius. q̄ expiri nō p̄t quid sit castitas. nec malicia pōt supplere etatē. vt i. c. ad n̄fam. et c. significatū. de regula. et ideo oportet cōpleverit. xiiij. annū masculus. femina v̄o. xij.

2 **Per quātum t̄p̄s debet quis esse novicius?** Rñ. q̄ regulariter p̄ annū. vt i. c. cōfaldus. xvij. q. ij. et in. c. ad aplicam. de regula. Tamen q̄ istud t̄pus datur in fauorē novicij. vt expiatur. et similit̄ monasterij. vt pbent si pro eis dicit. Ido plato cuz cōuentu p̄s̄e. et interueniēte volūtate novicij potest ante annū profiteri. et tenet p̄fessio. h̄ male faciunt prelati si sine magna discretōe hoc faciāt. vt i. d. c. ad aplicam. fallit hoc in monachis qui habēt monasteria in insulis multum rigidis. quibus p̄hibetur. ne ante. xvij. annum aliquē recipiant ad professionem. vt in. c. q̄ in insulis. de sta. re. Quaz quidem prohibitionem Jo. an. et post eum Pan. in. d. c. quia in insulis extēdunt ad fratres minores et predicatorēs: vt nō recipiant ad professionē aliquē ante. xvij. annū. et placet mihi per idē emptatē rōnis exp̄sse. vbi d̄z fieri extēsiō legis. v̄s. di. xi. l. c. §. vj. Etiam fallit in oibz mendicātibz. qui nō possunt recipere ante annū cōpletum. p̄batōis ad professionem. vt i. c. non solum. et c. cōstitutōem. de regula. li. vj.

3 **Sed quid si quis non obstante prohibitiōe recipiat ad professionē ante annū p̄batōis. vel ante t̄pus debitū?** Rñ. Quod si quis recipiatur ad p̄fessionē ante annos pubertatis p̄fessio nulla ē ipso iure. vt in dictis. c. ad n̄fam. et c. significatū. Et hoc in quacūq̄ religione. Si v̄o quis recipiatur ante. xvij. annum. vbi nō est recipiendus. Ido. tenet q̄ etiam nulla sit p̄fessio. p̄pter. dic. q̄ in insulis. et cōiter ipsum recitādo transeunt hoc. et faciunt pro sua opinione. l. non dubium. l. de legi. et regula que cōtra ius. de re. in. li. vj. Panor. videt̄ dubie loqui. an sit obligatus illi religiōi quā p̄fessus est tñ. Sed tamen q̄ saltez in genere sit obligatus affirmat. Sed ego credo q̄ non religioni in genere. h̄ in specie illi quam p̄fessus est obligatur. q̄ talis prohibitiō principaliter respicit fauorē p̄fessionis. cui ipse potest renūciare. Et hoc iudicio meo aperte probatur per. d. c. ad apostolicam. vbi patz q̄ abbatibus prohibetur receptio ante annū. aliter nō punirentur facientes contrarium. et factā tenent. Et sic ad. l. non dubium. et regulam que cōtra ius. potest dici q̄ non est nulla. quia alio iure sustentatur. scz dicto. c. ad apostolicam. Si autē loquamur de professione que fit ante annum probatiōis sic tenet. vt dictum est. Nā si in religione mēdicantū in qua p̄fessio facta ante annum probatiōis completum non obligat nisi religioni in genere. non autem illi quam quis p̄fessus est. fm q̄

infra dicam. Et illi tales qui receperunt aliquē scienter peccauerūt mortaliter. Et nō possunt amplius ad professionem recipere. et vltimus debent puniri pena que pro grauioribus culpis solet infligi: vt in. d. c. nō solum.

4 **Sed nunquid si durante suspensione p̄dicta recipiet alium ad p̄fessionē efficiet irregularis.** Rñ. Be. in. d. c. nō solum q̄ nō. q̄ oportz q̄ actus qui fit post suspensionem sit actus de attributis certo ordini. cuiusmodi non est receptio ad professionē. Igitur nō erit irregularis. q̄uis alij dicant q̄ sic. et nō bñ.

5 **Sed quis poterit absoluerē a dicta suspensione.** Rñ. Be. in. d. c. nō solum. tenet q̄ solus papa. quia cum. c. nup. de sen. ex. nō habent locum in inferioribus ep̄s. et isti sunt exempti. Ergo cū ab ep̄o non possit absolui necesse habent ire ad papaz. Sy ego cum teneam q̄. d. c. nup. habeat locū etiam in curato vt aperte loquit̄ ideo poterūt absolui a plāis suis. Et sic cōcorda opiniones que sunt in. d. c. nō solum. et recitat Be. sic distinguēdo q̄ Aut suspēsiō est ad t̄pus. et solus papa absoluit. nec habz locum. d. c. nuper. Aut nō est ad t̄pus. et sic habz locum. et hoc tene q̄ sequitur glo. ibidem. de quovi de s̄. Absoluto. j. §. iij.

6 **Utrum p̄dicta pena. c. nō solum. habeat locū in monialibus sancte Clare et predicatorū.** Rñ. Be. q̄ sic. cū dñs Lappo. et licet ex p̄uilegio habeant pprium. et non mendicēt p̄ hoc nō tollitur q̄ sunt de ordine mendicantium. nec p̄uilegium in vno valet ad om̄ia. Quod limito de illis p̄uilegio gule sancte Clare. Sed de minoribus nō credo cū ex regula habeant pprium. Et attende ad eorū regulam. an habeant pprium. et sic nō extendit ad eas. an nō possint habere. et sic extendit. q̄uis exp̄ uilegio habeant possessiones. vel de facto nō mendicent.

7 **Quero quā incipit annus probatiōis.** Rñ. q̄ a die et hora impositiōis habitū. dñ modo sit pubes quo ad alias religiones. h̄ quo ad minores. et p̄dicatorēs. et monasteria in saluaticis insulis oportz habeant annū. xvij. cōpletum. vt p̄z p̄ p̄dicta. c. ad n̄fam. c. significatū. et c. q̄ in insulis.

8 **Nunquid furiosus potest esse novicius.** Rñ. q̄ non accipiendo nouiciatum pro anno p̄batōis vt de regula. c. sicut tenor. Vñ si stetit in religione per centum annos nunq̄ poterit profiteri si p̄fessio nulla est. sicut nec matrimonij contrahere. vt ff. de spon. l. furor. Nec ratificatur per ratiōem postq̄ fuerit sane mētis. Sicut nec p̄fessio facta ante annos pubertatis. nisi p̄ delatōem habitus inducentis professionem tacitam postq̄ est sane mētis. et compleuit annos pubertatis. aut per p̄fessionem expressam se obligauerit vt patet per. c. j. de voto. li. vj. facit. c. sicut tenor. de regula. et placet mihi. q̄uis Ido. et cōiter euz se quētes videantur tenere q̄ ratificatur. si nō cōtradicit. h̄ p̄fuerauerit postq̄ est sane mētis et pubes factus. et idem dicit̄ de impubere. h̄ tu tene istud p̄fuerare vt dicit̄ cum delatōne habitus inducentis p̄fessionem tacitam.

9 **Q**uodrum novicius possit exire? Rñ. q̄ sic libere sine om̄i licentia. vt patet in .c. statumimus. de regula. p̄ter verbū libere nec incurrit i aliquā inhabilitatem quo ad ordines vel bñficia ecclesiastica v̄ se cularia et tali egressu. patet hoc ex .c. postulasti. de regula. fallit hoc i illo qui professus est tacite vt p̄ in .d. c. statumimus.

10 **Q**uid de bonis que donauit religioni an̄ ingressum: v̄ in ip̄o ingressu. Rñ. p̄ .i. c. q̄d a te de de. cō iuga. q̄ si donauit oīa. tūc in dubio videt̄ donasse cā mortis. Vñ causa cessante per p̄fessionē tacitam vel exp̄sam. reuocat̄ inde recedēdo. argu. l. scia. in fi. p̄. Rñ. ff. de dona. cā mor. et. l. nō om̄is. in p̄n. ff. si cer. peta. facit q̄d no. Bart. in aut. ingressi. l. de sac. sanc. eccle. Et idem dicit Barto. ibidem de illo cuius p̄fessio nō tenet q̄uis p̄tens crederet tenere quod recuperabit. quod p̄bat per. l. si pater. l. nec ap̄d. l. de herc. insti. vbi quis credēs aliquē fratrem vel filium. et hac contemplatione reliquit bona sua. reperit contrario auferunt̄ ab eo. et veniunt ad succedentes ab intestato: vt dicta. l. si pater. Si vero non donauit om̄ia sed aliqua solum. et sic dico nō videtur donasse causa ingressus et iō non recuperabit. ar. eorum que habentur in .c. beneficium. et c. constitutōnem. de regula. li. vi. Et sic limita et intellige Hosti. et Panor. in dicto. c. statumimus. qui videtur contrarij. Similiter non recuperat si donauit non causa ingressus. sed ex int̄uallo: vt in .c. si. de donat. et. l. perfecta donatio. l. de dona. que sub modo. Idem dicit Bart. vbi supra de illo qui sciebat. p̄fessionem nō tenere q̄ donata nō recuperabit. qui videtur donasse. l. cuius per errozes. ff. de reg. in. et. l. campanus. ff. de oper. liber. Et intellige quo ad iuris p̄sumptionē et in dubio. Sed in conscientia vel alio modo vbi pōt sciri q̄ solum donauit causa ingressus. et non alio modo. sic recuperabit quia semper videtur datus causa mortis.

11 **Q**uid de bonis nouicij morientis ante p̄fessionē tacitā vel exp̄sam? Rñ. l. et multi alij docto. in .d. aut. ingressi. tenuerunt q̄ debent spectare ad monasterium: quia ibi moriendū videt̄ mori vt monachus. Idem tenet do. Anto. in .c. p̄fessio. de proba. Bart. in autē. si qua mulier. in fi. l. de sa. san. eccle. p̄ p̄fata opi. allegat. c. si. de suc. ab intesta. tamen nō firmat sed dicit relinquendū canonistis. Panor. i. d. c. in presentia. distinguit et bene. quod aut intrans exp̄sse contulit bona sua monasterio. Et sic est vera opi. p̄dictorū q̄d sunt monasterij si non expresse renouauit. Si v̄o expresse nō contulit sed simpliciter intrans causa probatōnis sic succedent primiores et nō monasterij. Nam cū iste nō fuerit religiosus cum effectu. c. religioso. de sentē. ex lib. vi. bona eius nec tacite nec expresse transferunt in monasteriū. p̄sertim cū adhuc haberet facultatem faciendi testm̄. Ido proximiores succedent.

12 **Q**uōd nouicius efficiatur tacite professus. Rñ. q̄ tribus modis efficiatur tacite p̄fessus. Primo fm̄ Jo. an. et. d. Anto. et Panor. i. c. vidua. de regula.

q̄ se ingerit actibus qui solū p̄ueniūt p̄fessis de iure vel cōsuetudine. et hoc facit ex certa scientia. s. sciēs solum cōuenire talem actum p̄fessis. Item q̄ hoc faciat sp̄ote. et nō ex metu. Itē q̄ per tridui in eodem proposito perseueret aut loco perseuerate tridui q̄ fecerit cum habitu p̄fessorij distincto in forma scissura vel colore. Aliter v̄no istoz deficiente. nō inducitur p̄fessio tacita: puta si faciat ne sciēs competere solum p̄fessis vel ex metu: vel sine p̄seueratā tridui. dūmodo loco p̄seuerentie tridui nō ponat̄ habitus p̄fessorum. q̄ idem facit quod tridui. Secūdo inducit tacita p̄fessio ex delatōne habitus p̄fessor. Dūmodo faciat primo sciēs sciēs solum cōuenire p̄fessis. et sciēs q̄ et tali hac assumptione de iure vel cōsuetudine inducitur p̄fessio. fm̄ Inno. et do. Anto. Item secūdo q̄ habitus p̄fessorum sit distinctus in colore vel forma aut scissura. Tercio q̄ sp̄ote. Quarto q̄ detur ei ab eo qui potest incorporare religiōi. Aut eo cōsentiente accipiat fm̄ Panor. i. d. c. vidua. et facit. c. porrectum. de regula. Quinto q̄ detur p̄seueratā tridui in eius delatione. et sic intellige. c. institutio. neq. in fi. de regula. lib. vi. Quidam tamē excipiūt duos casus in quibus nō requiritur istud q̄ntum scz perseuerantia tridui. Primus si in infirmitate suscipitur. facit. c. sicut. el. secundo de regula. Et secūdo quando quis prius vouerat intrare et intrando suscipit habitum p̄fessorum. Panor. v̄o in .c. ad nostram. de regula. dubitat de hoc. Sz ego audacter credo q̄ etiam i istis duobus casibus requiratur perseuerantia tridui. per. d. c. constitutio. nem. in quo nihil excipitur. nec ego credo. Secro q̄ deferatur habitus in monasterio quia q̄ntum q̄ deferatur extra monasterium non censetur p̄fessus. vt in .c. clerici. de regula. no. Panor. in .c. ex rescriptio. de iureiur. Sed hic nota dictum Abbatis in cap. cū illorū. de sen. ex. q̄ vbi cūq̄ fuerit monachus. dūmodo sit sub obedientia abbatis semper fingitur in claustrō. et ideo istud fertur intelligitur quando extra monasterium id est extra obedientiam alicuius prelati deferatur. quod nō inducitur tacita p̄fessio. quia cessat p̄sumptio. eo q̄ si vellet profiteri intraret monasterium. seu poneret se sub obedientia abbatis vel prelati. Tercio inducitur p̄fessio tacita per delatōnem habitus nouicior nō distincti in forma: colore. vel scissura v̄tra annum. de eos. de regula. Intellige in monasterio fm̄ q̄ s. dictum est. q̄uis sit distinctus alia distinctōne occulta: puta quia benedicit. et h̄mōi. Si v̄o distinctio i scissura: colore vel forma se patet exhibeat. sic nūcūq̄ inducitur p̄fessio. etiā si feratur p̄ .xx. annos. vt notat̄ in de. eos. i. glo. et p̄. in .c. ex parte. d. regula. Additur ab aliquibus. sed ego nō teneo. Quartum inducitur tacitam p̄fessionem quando quis habuit absolute propositum mutandi vitam. et patet p̄. c. cōsulti. et c. statumimus. de regularibus. et c. beneficium. et c. nō solum. d. regula. li. vi. Sed quomodo hoc intelligatur. fuit diuersa opi. Sed verior est opinio q̄ tunc p̄positum dicit̄ absolute mutandi vitā q̄ quis facit votū

Nonicius

perseuerandi in religione et non aliter. Unde quis
quis ingrediatur religionem cum proposito per-
seuerandi non propter hoc efficitur tacite professus. im-
mo plus dico quod etiam si fecisset votum de intran-
do. non propter hoc efficitur tacite professus. imo potest
redire ad seculum sicut alij nonicij. Et quod plus
est satisfecit voto. vt. j. *Votum. iij. §. xvij.* Et quod non
inducat tacitam professionem factum votum de in-
trando vel voluntas perseuerandi probatur aper-
te per. c. et transmissa. de renun. vbi iudicio meo est
ter. clarus. si non canissetur. immo plus dicit domi-
nus Cardina. in consilio facti. et sequitur Panor. i
dicto capitulo consulti. quod etiam ille qui fecit votum
de perseuerando non efficitur tacite professus per
delationem habitus noniciorum distincti. vnde
et si postea egrederetur et contraheret matrimo-
nium. dicit matrimonium tenere. et ad. c. non soluz.
et alia capitula que videntur contraria. *Rñ. q. lo-*
quuntur quod talis non potest redire ad seculum sine
peccato mortali ex quo absolute habuit propositum
mutandi vitam. sed fecit votum perseuerandi. sed
non dicitur quod sit tacite professus. et ideo istud tene.
quia verius.

13 **C**ontra aduerte quod sicut professio expressa que diri-
mit matrimonium postea contractum nunquam indu-
citur quumque quis foueat nisi fiat in manibus
illius qui habet potestatem recipiendi et incorpo-
randi religioni quam proficitur sicut *Be. in. d. c. con-*
stitutem. et. c. vnico. de voto. li. vj. et Lap. et In-
no. Jo. mo. et Jo. an. i. d. c. porrectum. Vel nisi qui
fuit facta in manu alterius recipientis nomine di-
cti prelati. et ipse ratificauit antequam contraheret. sic
pari ratione in tacita. Et ideo ingressio in actibus pro-
fessorum. vel delatio habitus et huiusmodi supradicta si de-
bent inducere tacitam professionem oportet fiant scien-
tibus illis qui possunt incorporare. et consentientibus.
aliter non inducunt quumque quis talia faciat. quod
no. q. sepe in practica.

14 **N**ota etiam quod professio tacita que fit infra annum
non obligat tacite professum illi religioni precise sicut
expressa. vt ostendit text. in. d. c. constitutem. Sed be-
ne obligat illam religionem in qua tacitam professio-
nem fecit sibi. quia eius expellere non poterit. aliter
non esset iste religiosus vere. et sic si contraheret tene-
ret matrimonium. cuius contrarium dicit text. in. d.
c. vnico. de voto. li. vj. Ratio quod si illa non teneretur
sibi in qua professus est tacite multo minus alia. et
sic si nulla vellet eius recipere rem mereret religiosus
nullius religionis. quod est impossibile. et ideo non po-
terit eum inuitam expellere ex quo consentit vt tacite
profiteretur. Illa autem professio que fit per dela-
tionem habitus ultra annum obligat illi religioni
in specie. de. eos. de regula. In foro tamen anime
non tenetur nisi religioni in genere. si modo per ta-
lem delationem non habuit animus obligandi se. Et
hoc potest colligere et concordare. quod ad conscientiam
doctorum sic. Professus tacite in vna de religioni-
bus approbatus non tenetur ille precise. sed solus vni in
genere et si contrahit non tenet matrimonium. Pro-
fessus expresse in religione mendicantium infra an-
num si non intendebat se obligare nisi illi qua pro-

fessus est non tenetur. nec illi quare professus est. nec
alij. sed libere potest redire ad seculum. Si vero se in-
tendebat obligare saltem religioni in genere sic non
potest redire ad seculum. si tamen contrahit tenet matrimo-
nium. Si tacite proficitur obligatur religioni. et si ta-
men contrahit non tenet matrimonium. Ratio. quod
tacita professio non prohibetur in religionibus etiam
mendicantium. vt in dicto. c. non solum. sed solum
expressa. ergo quando habentes potestatem incor-
porandi sunt passi vt tacite profiteretur se obliga-
uerunt illi. licet ipse ex beneficio iuris non sit preci-
se obligatus eis.

15 **C**ontra requiratur quod annus probationis sit conti-
nuus vel sufficiat interpolatus. *Rñ. fm Bart. in*
l. interdum. §. quotiens. ff. de publi. requiritur an-
nus continuus. et facit prefatus text. vbi seruus dicitur
nonicij qui non stetit in vrbe per annum continu-
um. facit. l. vnica. l. de profe. qui in vrbe constan.
Itaque intermissione temporis diuersificatur mores et
opera hominum. vt in. l. si non sortem. §. libertus. ff. de
condi. indeb. facit etiam quia quando iura faciunt
mentionem de certo tempore debet intelligi de tem-
poris continuo. vt nota. glo. i. rubrica. ff. de varijs et
tempo. prescrip. et in. l. genero. ff. de his qui no. in
sa. et per Jo. an. in. c. j. de electio. lib. vj. et vi. def. ter.
in. c. cupientes. §. ceteris. Ibidem sequitur ista opi-
nionem Jo. de ligna. et post eum Panor. in. ca. ad
apostolicam. de regularibus. Et adducit Panor.
illud quod legitur et notatur i. l. vbi fideiusor. ff.
de solut. vbi formatur questio notabilis. Pone quod
statuto canetur bannitum pro centum ducatis im-
pune posse offendi. bannitur quis respectu vnus
debiti pro quinquaginta. et respectu alterius debi-
ti pro alijs quinquaginta. et concluditur quod non po-
test talis offendi impune. quia ex quo debita sunt
diuersa non debent coniungi ad faciendum vnum
totum. et sic est ibi casus quod quinquaginta et quin-
quaginta non faciunt centum. et sic in casu nostro:
quia intermissio temporis minuit austeritatem re-
gule. Quia durius est continuare per annum continu-
um quam per annum interpolatum. et istud tene. quia
Br. Br. et Specu. in tit. de sta. regula. et glo. d.
regu. iur. i. regula cum qui certus est. li. vj. teneant
contrarium. Vel fm alios dicit quod loquitur quando
quis per totum vnum annum probauit religionem
et postea egreditur. qui postea rediens non oportet pro-
bet iterum per alium annum. si licite statim recipi poterit.
quia verum est et sic serua.

16 **C**ontra sit necessarium quod nonicij deferat habi-
tum illius religionis quam vult profiteri. an sufficiat
delatio alterius habitus. *Rñ. q. licet glo. in. c. su-*
per eo. de regula. arguat. tamen tenet cum Lancre. quod re-
quiritur delatio habitus illius religionis quam vult
profiteri. Et ita habet consuetudo que est optima legum
interpretas. l. si dicitur interpretat. ff. de legibus. Et quod dese-
rant in monasterio. quia extra monasterium dela-
tio habitus cuiuscumque nunquam induceret tacitam pro-
fessionem. d. de. eos. licet possit talis compelli vel ad-
dimittendum habitum talem. vel ad intrandum mona-
sterium. vt no. Pa. in. c. vt clerici. de regula. et supra.
§. xij.

- 17 **U**trum valeat professio impedire tacitam p
fessioem: R. q. sic fm Hosti. 7 Jo. an. pa. in. d. c.
vi. d. c. 7 glo. i. d. de. cos. Et ideo qui nō vult ta
cite profiteri. prestatetur. q. p. delatōes talis habitus nō
intendit tacite. profiteri.
- 18 **U**trum nouicij obligentur ad pcepta regule. Rñ.
q. nō. nisi eo mō quo alij xpiani. Debet tñ induci
vt eam seruent quatenus probet eius austeritates
licet aliquid sit indulgendum eis ne retrocedant:
vt in. c. qd scripti. xxxv. q. iij.
- 19 **U**trum nouicius possit eligi in prelatū alicuius re
ligionis: Rñ. q. nō ad prelatōes alicuius religio
nis. vt pz i. c. nullus. de elec. li. vi.
- 20 **U**trum nouicij possint ordinari: Rñ. q. nō. etiā
ad pñā tonsurā. vt i. c. monasterijs. xix. q. iij.
- 21 **U**trum sit excoicatus qui nouiciū percussit vio
lenter. Rñ. q. sic. de sen. ex. li. vi. c. religioso. Sz ad
uerte hic q. acapitur large etiā pro eo qui est in
fra annos pubertatis indutus habitus religionis
in mōasterio. possent tamē pater ac tutores impu
berem reuocare si sine eorum cōsensu intrauit. xx.
q. ij. c. ij.
- 22 **U**trum beneficium ingrediētis religionem va
let: Rñ. q. nō. Nec infra annum probandōis eius
potest alteri conferri: nisi de eius consensu. vel nisi
constet q. habeat animū absolute mutandi vitaz.
Sed per alium deseruet assignata sibi eiusdem be
neficij portione congrua. vt notatur in. c. beneficiū
de regula. li. vi. Et fm Jo. an. ibidem. Reliq. fru
ctus beneficij conseruabūtur: vel in utilitatem ec
clesie expendent. c. quia sepe. de elec. li. vi. Nec in
terim ipse nouicius eos habebit. q. uis Ber. bur.
tennerit q. immo sū erūt. et predicta prouisio mā
dabitur executioni per episcopum. c. cum ex eo. de
elec. libro sexto.
- 23 **S**ed nunquid poterit beneficium nouicio con
ferri: Rñ. q. non. Ad episcopatum tamen eligi pōt
de elec. c. nullus. li. vi.
- 24 **U**trum canonicus in nouiciatū debeat vocari ad
electionem episcopi. Rñ. Jo. an. in. d. c. beneficiū.
q. nō. Sed secus esset de patrono: vel eo ad quem
nō iure collegij sed iure singulari electio pertinet.
q. debet vocari.

dicunt secundas nuptias viuente altero. Itz cō
ter tenent doc. cum Hosti. ibidem q. nō est suspe
sus ipso iure h. suspendendus.

nunciatio noui operis est phibi
no facta illi qui aut edē
ficat: aut edificij formā mutat in alteri
pudiciū q. est edificij nouū facere vt

ff. de noui ope. nu. l. pe. §. opus nouū. Sz q. anti
quū refecit opus nouū nō facit. d. l. j. §. si quis edi
ficium. Intellige nisi ex toto esset destructū. vt no.
in. c. cōsuluit. de inde. Vñ nihil aliud est nūciatio
nisi prohibitio noui operis. d. l. i. §. nūciamus. 7
eo. tit. c. significantibus.

Utrum de causis sit denūciatio noui opis. R.
q. tribus. Primo gratia iuris pprii pseruādi. Se
cūdo dām depellendi. Tercio publica iuris tuēdi.
d. l. j. §. nunc videm. 7. §. nūciatio.

Utrum de causis pōt fieri nūciatō hec. Rñ. q. 2
tñ pro illis operibus q. solo p iuncte sunt. vt in so
lo sūt. quoz edificatio vel demolitio videtur op
nouū. vt i. d. l. j. §. hoc aut edictū. Et ad futura nō
ad preterita sit vt ibidem.

Utrum hec denūciatio siue phibitio se extēdat
ad ecclesiam aut locum religiosum: Rñ. q. sic. cu
nō sint in p iudiciū alterius construenda: vt in
c. j. co. ti. fallit in casu q. epūs ppter necessitatē po
puli aliam acciam vult edificare. licet sit in p iudici
cium aliarum ecclesiarum. de eccl. edi. c. ad audiē
tiam.

Utrum hec nūciatio se extēdat ad purgatiōem
doctariū et riuoz: Rñ. q. nō. q. publice utilitatis
et securitatis est riuos et cloacas curare. ff. co. l. de
pupillo. §. si quis riuos.

Utrum hec nūciatio sit tripl. Rñ. tripl. Primo p
pretoris inhibitiōes. Secūdo cum simplicia verbo
inhibendo. Tercio per iactū lapilli sic dicendo nū
cio tibi opus nouū per iactū lapilli et statim p i
at lapidē in ope ipso. Et istud terciū est melius. q. a
pma 7 secūda nūciatio pstituit i possessione: et cer
tificat possessorem eum qui vult edificare. h. per ia
ctum lapilli non. vt. d. l. de pupillo. §. meminisse.
7. d. l. j. §. in operis. Dicunt tñ aliqui q. debet fieri
ter iactatio lapilli. ar. ff. de re iudi. l. ptumacia. xij. q.
ij. ind. que. de p i. c. et lris.

Utrum debeat fieri hec nūciatio: R. q. dño vel p
curatori. seruo. puero. v. l. fabro. seu illi qui fabricat
d. l. de pupillo. Snunciare. Et debet fieri in re pre
senti et ipso opere et non tñ dominio. sed illis qui
ibi sunt.

Utrum debeat fieri hec nūciatio: Rñ. q. q. 7
tuoz modis. Primo verbis expresse. ff. co. ti. l. non
solum. §. sciendum. Secūdo per transactionē. ff. co. ti.
l. j. §. inde queritur. Tercio morte nūciatoris. d. l.
nō solū. §. morte. Quarto satisfactōne. Verū est q.
denunciatus habet tres menses ad deliberandum.
an velit docere de iure suo: aut recipere cautionem
de demoliendo in quibus denunciatus non pote
rit edificare. Sed si infra tres mēses non ostendit
de iure suo post ipsos tres mēses caueat denun
ciatus de opere demoliendo et edificet. L. co. ti. l.
vnica. 7 i. c. vlti. co. ti.

nuptie quid sint babes s. Adrimo
num. i. quia idem sunt.

- 1 **Q**uo tēpore sunt celebrande babes s. Adrimo
mū. iij. Impedimēto. i.
- 2 **U**trum sint benedicende. Rñ. q. sic. si nullus ip
sorum alij nuptijs cōtractis fuit benedictus. Si
vō alter eorum in alio matrimonio fuit benedictus
nō debet iterari. quia alter sine altero nō debet be
dici sed benedictio dimitti. Tho. vero in. iij. dist.
xij. tenet q. virgo licet contrahat cum bigamo de
bet benedici. quia saluatur aliquo modo significa
tio. Hoc credo verum vbi consuetudo hoc habet
fm Berñ. in. c. vir autem. de secūdis nuptijs. Ali
ter presbyter benedicens bigamos debet ad sedes
apostolicam mitti suspensus ab officio 7 beneficio
vt in c. vir autem. Sed verius dic fm Job.
an. q. ista pena intelligit contra sacerdotes qui bñ

